

ASOCIJACIJA
KOORDINATORA
ZA ROMSKA PITANJA

ROMACTED

Promoting good governance
and Roma empowerment
at local level

VODIČ ZA LOKALNE AKCIONE GRUPE

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

ASOCIJACIJA
KOORDINATORA
ZA ROMSKA PITANJA

ROMACTED
*Promoting good governance
and Roma empowerment
at local level*

VODIČ ZA LOKALNE AKCIONE GRUPE

Decembar 2018.

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

IZDAVAČ

Asocijacija koordinatora za romska pitanja

Bobovčeva 30

14000 Valjevo

asocijajakzrp@gmail.com

ZA IZDAVAČA

Dragan Gračanin

PRIREDILI

Božidar Jovanović

Dragan Gračanin

RECENZIJIA

Marina Vasić

Vera Kurtić

ŠTAMPA

SD Consulting Company

TIRAŽ

400

Ova publikacija je pripremljena uz finansijsku pomoć Evropske unije i Saveta Evrope, kroz ROMACTED Program „Promovisanje dobrog upravljanja i osnaživanja Roma na lokalnom nivou“.

Sadržaj ove publikacije predstavlja isključivu odgovornost Asocijacije koordinatora za romska pitanja i ni u kom slučaju ne odražava stavove Evropske unije i Saveta Evrope.

Vodič za Lokalne akcione grupe (LAG) nastao je u okviru ROMACTED programa "Promovisanje dobrog upravljanja i osnaživanja romske zajednice na lokalnom nivou", koji se u Srbiji sprovodi u 11 opština i gradova, u period 2017-2020.

Vodič je namenjen Lokalnim akcionim grupama, koje su formirane u Beogradu (Zvezdara), Kostolcu, Kragujevcu, Nišu, Odžacima, Prokuplju, Smederevu, Subotici, Vranju, Vrnjačkoj Banji i Zaječaru. Publikacija predstavlja kratak opis uloge i delovanja pomenute grupe, kao i alat za podizanje svesti o potrebama organizovanja romskih zajednica.

Osnovno istraživanje je sprovedeno u pomenutim gradovima i opštinama u septembru 2017. Deo podataka je kvantitativno predstavljeno u vidu infografika.

Sve fotografije korišćene prilikom izrade ovog vodiča su nastale tokom sastanaka Lokalne akcione grupe u pomenutim gradovima i opštinama.

Program ROMACTED je zajednički program Evropske unije i Saveta Evrope i sprovodi se u preko 60 jedinica lokalne samoprave na teritoriji Zapadnog Balkana i Turkoj. Program ima za cilj izgradnju političke volje i održivog angažovanja lokalnih vlasti na unapređenju demokratske uprave i osnaživanja lokalnih romskih zajednica.

ORGANIZOVANJE ROMSKE ZAJEDNICE

Kada zajednice deluju zajedničkim snagama, mogućnosti za pozitivne promene su bezgranične. U procesu pristupanja organizovanju zajednice, njeni članovi imaju za cilj rešavanje problema i prevladavanje društvene nepravde. Organizatori zajednice dostižu i slušaju, povezuju i motivišu ljude da rade na izgradnji kolektivne moći. Kada članovi deluju udruženo, glas zajednice postaje merodavniji pred donosiocima odluka i gradi se put održivih promena.

U mnogim jedinicama lokalnih uprava i samouprava, romska zajednica se susreće sa:

Organizovanjem, zajednicama se otvara put ka merodavnijem građanskom učešću i prevazilaženju začaranog kruga zavisnosti i podređenosti. Proces organizovanja nije jednostavan i većinom je praćen nepoverenjem samih članove zajednice da pristupe bilo kakvoj akciji.

Kakve su koristi od građanskog učešća?

- ostvarivanje prava
- sloboda izražavanja mišljenja, pokretanja inicijativa, sloboda udruživanja;
- jačanje osećaja pripadanja zajednici;
- podizanje svesti o potrebi saradnje između građana u procesu zadovoljavanja zajedničkih interesa;
- podizanje nivoa informiranosti građana o aktuelnim dešavanjima u njihovoj zajednici;
- razvoj i jačanje ukupne ljudske i materijalne kapacitete zajednice;
- povećavanje relevantnosti donetih odluka jer je u njihovom kreiranju i donošenju učestvovao veći broj osoba a ne samo grupa izabраниh predstavnika.

KAKO ORGANIZUJEMO ZAJEDNICE U PROCESU SPROVOĐENJA ROMACTED METODOLOGIJE?

Organizovanje romskih zajednica je jedan od najvažnijih procesa u ROMACTED programskoj metodologiji. Tim podrške za sprovođenje programa na lokalnom nivou čine Asocijacija koordinatora za romska pitanja, zajedno sa kontakt osobama ispred 11 opština i gradova i timom facilitatora i facilitatorke.

Koordinaciju programa na nivou države osigurava projektna službenica ROMACTED programa, koja je stacionirana u Kancelariji Saveta Evrope u Beogradu.

ROMACTED tim ima zadatak da pozove sve zainteresovane članove zajednice da pristupe formiranju Lokalne akcione grupe i da organizuje sastanke, treninge i druge programske aktivnosti. Učešće u grupi je prvenstveno na dobrovoljnoj bazi.

Važno je napomenuti da sastanci sa LAG-om ne predstavljaju klasične “terenske posete”, već su deo dugoročnog procesa osnaživanja zajednice koji ma za cilj uspostavljanja samoodrživih mehanizama. Ti mehanizmi treba da budu funkcionalni i nakon završetka implementacije ROMACTED metodologije.

ŠTA JE LOKALNA AKCIONA GRUPA (LAG)?

LAG predstavlja grupu koja deluje unutar romske zajednice. U osnovi je čine svi zainteresovani predstavnici i predstavnice zajednice koji žele aktivno da doprinesu poboljšanju kvaliteta života romske populacije. Pored Institucionalne radne grupe koja deluje u okviru jedinica lokalne samouprave, LAG je drugi važan stub ROMACTED metodologije. Da bi implementacija programa donela rezultate, neophodno je da oba stuba budu funkcionalna i kooperativna.

LOKALNA AKCIONA GRUPA TREBA DA BUDE:

Fokusirana na poboljšanje uslova života u zajednici:

Glavni princip delovanja LAG-a je da doprinese poboljšanju životih uslova u celokupnoj zajednici, ne samo članovima LAG-a

Transparentna:

Zajednica treba da bude pravovremeno obaveštena o svim odlukama, akcijama i dostignućima LAG-a

Konstruktivna:

LAG je dužan da formuliše sve predloge na konstruktivan način, uzimajući u obzir odgovornost, veštine i resurse koji su potrebni za njihovo sprovođenje

Vođena načelima ljudskih prava:

Sve aktivnosti treba da budu vođene načelima jednakosti

Prepoznata:

Neophodno je da LAG bude prepoznata kao partner lokalne samouprave ili lokalne uprave

Bazirana na lokalnom nivou:

Članovi LAG-a moraju da budu deo lokalne romske zajednice

Raznolika:

Članovi LAG-a treba da predstavljaju balansiran uzorak celokupne zajednice, koji podjednako uključuje i muškarce i žene, kao i osobe različite životne dobi

Fokusirana na timski rad:

Svi članovi LAG-a su jednaki i potrebno je da zajednički donose odluke ko će predstavljati LAG na sastancima sa donosiocima odluka. Hijerarhija u okviru LAG-a ne treba da postoji

Demokratska:

Odluke se donose po demokratskom principu, po mogućnosti putem cenzusa, nakon saslušanja predloga svih članova LAG-a

Otvorena: Svi zainteresovani mogu da postanu članovi ili napuste LAG u bilo koje vreme. Međutim, neophodno je da svaka formirana grupa ima određeni broj stalnih članova koji će grupu održavati funkcionalnom

KO SU ČLANOVI LAG-a?

POJEDINCI

Dosadašnja iskustva pokazuju da akcenat treba staviti na mlade. Naravno, bez isključivanja, jer u zajednicama postoje različite kategorije Roma i Romkinja koji mogu biti zainteresovani da pristupe delovanju LAG-a

PREDSTAVNICI ROMSKIH NEVLADINIH ORGANIZACIJA

Predstavnici romskih organizacija civilnog društva su dobrodošli da pristupe delovanju grupe i doprinesu funkcionisanju iste

OSTALI ZAINTERESOVANI AKTERI IZ ZAJEDNICE

Članovi LAG-a su takođe i predstavnici različitih grupa- preduzetnici, socijalni radnici, pedagoški ili zdravstveni asistenti/medijatori, sl. Sve ove grupe mogu pozitivno da doprinesu funkcionisanju LAG-a

KAKO DELUJE LOKALNA AKCIONA GRUPA?

Članovi LAG-a se sastaju jednom do dva puta mesečno, ili po potrebi češće. Sastanci su vođeni od strane facilitatora koji je prethodno delegiran da deluje u određenoj lokalnoj grupi. Facilitator je često i koordinator za romska pitanja u okviru određene jedinice lokalne samouprave i poznat je u romskoj zajednici. Mesto sastanaka sa zajednicom određuje facilitator u zavisnosti od raspoloživog prostora za te svrhe.

Članovi LAG-a imaju priliku da diskutuju o aktuelnim problemima i potrebama u svojoj zajednici i tako ih grupišu u kratkoročne i dugoročne prioritete. Uloga facilitatora je takođe i da pripremi grupu za zajednički sastanak sa predstavnicima lokalne samouprave, na kojima će se pregovarati o realizaciji pomenutih prioriteta.

Procena potreba zajednice nije samo proces izlistavanja problema. To je radije proces analize stanja u zajednici i ulaganje napora da se neke od tih potreba konstruktivno reše u saradnji sa predstavnicima lokalne samouprave. U mnogim slučajevima, ovo je i prilika da se čuje glas onih kojima je pomoć najviše potrebna.

Neretko se za realizaciju kratkoročnih prioriteta pronalaze resursi u nekim drugim strukturama, kao što su aktuelni projekti i programi koji se sprovode u tom gradu ili opštini.

Za realizaciju dugoročnih prioriteta, važnu ulogu igra usvajanje Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja Roma i Romkinja ili Lokalnog razvojnog plana opštine. Za oba instrumenta, neophodno je raditi na uspostavljanju efikasnog dijaloga između nadležnih donosilaca odluka i predstavnika LAG-a.

Svi ovi procesi doprinose poboljšanju i efikasnosti demokratskog upravljanja, kako od strane lokalnih vlasti tako i od strane lokalne romske zajednice. Neophodno je naglasiti da nijedan od ovih procesa ne bi bio moguć bez efikasne organizacije zajednice.

Kvantitativni podaci iz inicijalnog istražavanja u 11 gradova i opština su predstavljeni u vidu infografika. Podaci obuhvataju 5 oblasti: demografiju, obrazovanje, zapošljavanje, stanovanje i zdravlje.

Napomena: Podaci predstavljeni u infographicima su prikupljeni kroz Popis stanovništva, domaćinstava i stanova (2011), kao i terenskih izveštaja koordinatora za romska pitanja u pomenutim opštinama i gradovima.

Prikupljanje podataka je inicirano od strane Saveta Evrope u pripreмноj fazi ROMACTED programa u 2017.

romactedsrbija